

У. І. Куліковіч

**ПРАКТЫКУМ
ПА БЕЛАРУСКАЙ
АРФАГРАФІІ
ДЛЯ РЭДАКТАРАЎ**

Вучэбны
дапаможнік

ЗМЕСТ

ПРАДМОВА	3
1. ПРАВАПІС ГАЛОСНЫХ	6
1.1. Агульныя заканамернасці напісання літар, якія абазначаюць галосныя гукі.....	6
1.2. Літары о, ё, э, е.....	7
1.3. Перадача «акання» на пісьме.....	12
1.4. Перадача «якання» на пісьме.....	25
1.5. Спалучэнне галосных у іншамоўных словах.....	34
1.6. Прыстаўныя, устаўныя і беглыя галосныя.....	42
1.7. Літары і, ы, й.....	47
1.8. Літары -а (-я), -у (-ю) ў канчатках назоўнікаў роднага склону мужчынскага роду 2-га скланення.....	51
2. ПРАВАПІС ЗЫЧНЫХ	55
2.1. Перадача на пісьме звонкіх і глухіх, свісцячых і шьпячых зычных.....	55
2.2. Літары д, т і дз, ц.....	65
2.3. Літары ў (нескладовае) і у (складовае).....	69
2.4. Прыстаўныя і ўстаўныя зычныя.....	72
2.5. Падоўжаныя зычныя.....	77
2.6. Мяккі знак і апостраф.....	81
2.7. Літары ў прыстаўках.....	87
2.8. Літары ў суфіксах назоўнікаў.....	89
2.9. Літары ў суфіксах дзеясловаў.....	90
2.10. Літары ў суфіксах дзеепрыметнікаў.....	92
2.11. Графічныя скарачэнні і абрэвіятуры.....	95
3. УЖЫВАННЕ ВЯЛІКІХ І МАЛЫХ ЛІТАР	98
Пытанні.....	98
Трэнеравачныя заданні.....	98
Заліковая работа па тэме.....	105
Тэст.....	107

4. НАПІСАННЕ РАЗАМ, ПРАЗ ЗЛУЧОК, АСОБНА	111
4.1. Назоўнікі.....	111
4.2. Прыметнікі.....	114
4.3. Лічэбнікі.....	117
4.4. Прыслоўі.....	119
4.5. Прыназоўнікі, злучнікі, часціцы, выклічнікі.....	122
4.6. Ужыванне і напісанне часціц (прыставак) не, ні.....	128
5. ТЭМАТЫЧНЫЯ ТЭСТЫ	139
5.1. Правапіс галосных.....	139
Варыянт 1.....	139
Варыянт 2.....	140
5.2. Правапіс прыстаўных, у-ў, літар і-ы, й пасля прыставак.....	143
Варыянт 1.....	143
Варыянт 2.....	144
5.3. Правапіс зычных, мяккага знака і апострафа.....	147
Варыянт 1.....	147
Варыянт 2.....	148
5.4. Ужыванне вялікай літары.....	151
Варыянт 1.....	151
Варыянт 2.....	154
5.5. Правапіс слоў асобна, разам, праз злучок.....	156
Варыянт 1.....	156
Варыянт 2.....	159
6. ТЭКСТЫ ДЛЯ РЕДАГАВАННЯ	162
Сустрэча.....	162
Праваахоўнікі папярэджаюць: «кар’ера» закладчыка наркатыкаў вельмі кароткая.....	162
Аб чым гавораць тапанімічныя факты?.....	165
Дабраўляны.....	166
Яшчэ раз пра часнок.....	167
Цар-дуб.....	167
Верамейкі.....	168
Сямікосцішча.....	169
Уладзімір Дубоўка.....	170
Дзе шукаць цябе, Беларусь?.....	171

Помнікі жывёлам	173
Елка	174
Назвы зямлі беларускай.....	174
Журавіны.....	176
Комплексныя заданні на супастаўленне рускамоўных і беларускамоўных тэкстаў	177
7. АРТЫКУЛЫ ДЛЯ АНАЛІЗУ	197
1. Змены ў беларускім правапісе ў кантэксце еўрапейскіх арфаграфічных рэформ канца XX – пачатку XXI стст.	197
2. Графіка-арфаграфічныя інавацыі ў сучасным беларускім правапісе	203
3. Асноўныя прычыны парушэння арфаграфічных нормаў у мове сучасных беларускамоўных выданняў	212
4. Матывацыя арфаграфічна граматычнага пісьма па-беларуску сярод школьнікаў і студэнтаў.....	214
5. Знак націску ў пісьмовым тэксце	224
6. Акадэмічны даведнік па беларускай арфаграфіі як адлюстраванне праблем мовазнаўства і рэдакцыйна-выдавецкай падрыхтоўкі выданняў	231
7. Орфографические пособия для редакторов белорусскоязычных текстов: востребованность и реальная издательская практика	239
ДАДАТАК	246
1. Асноўныя тэрміны і паняцці арфаграфіі	246
2. Агляд анлайн-сервісаў для рэдагавання беларускамоўных тэкстаў.....	259
3. Заданні для правядзення алімпіяды	266
4. Літаратура для рэдактара	285